

PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2019)0241

ES ir Šveicarijos susitarimas dėl institucinės struktūros

2019 m. kovo 26 d. Europos Parlamento rekomendacija Tarybai, Komisijai ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui dėl Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl institucinės struktūros (2018/2262(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 6 d. Tarybos sprendimą, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl ES ir Šveicarijos susitarimo dėl dvišalius santykius reglamentuojančios institucinės struktūros, ir į tai, kad derybos pradėtos 2014 m. gegužės 22 d.,
- atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 28 d. Tarybos išvadas dėl ES santykių su Šveicarijos Konfederacija,
- atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 14 d. ir 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos išvadas dėl ES santykių su Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) šalimis,
- atsižvelgdamas į 1994 m. sausio 1 d. Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimą¹,
- atsižvelgdamas į tai, kad per 1992 m. gruodžio mėn. vykusį visuotinį balsavimą dėl dalyvavimo EEE prieš balsavo 50,3 proc. Šveicarijos gyventojų, 1997 m. birželio mėn. 74 proc. gyventojų nepritarė iniciatyvai „ES narystės derybos: leiskime spręsti liaudžiai“ ir 2001 m. kovo mėn. 77 proc. gyventojų pasisakė prieš iniciatyvą „Taip – Europai!“,
- atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 23 d. pasirašytą ES ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl ŠESD apyvartinių taršos leidimų prekybos²,
- atsižvelgdamas į 2012 m. kovo 16 d. pasirašytą Europos gynybos agentūros (EGA) ir Šveicarijos pagrindų susitarimą dėl bendradarbiavimo,
- atsižvelgdamas į Šveicarijos ir Eurojusto susitarimą dėl teismo bendradarbiavimo,

¹ OL L 1, 1994 1 3, p. 3.

² OL L 322, 2017 12 7, p. 3.

kuris pasirašytas 2008 m. lapkričio 27 d. ir įsigaliojo 2011 m. liepos 22 d.,

- atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 24 d. pasirašytą ir 2006 m. kovo 1 d. įsigaliojusį Šveicarijos ir Europolo susitarimą dėl policijos institucijų bendradarbiavimo vykdant sunkių ir organizuotų tarptautinių nusikaltimų ir terorizmo prevenciją ir kovojant su jais ir į tai, kad 2008 m. sausio 1 d. išplėsta šio susitarimo taikymo sritis,
- atsižvelgdamas į 1999 m. birželio 21 d. Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl laisvo asmenų judėjimo¹, ypač į I priedą dėl laisvo asmenų judėjimo ir III priedą dėl abipusio profesinių kvalifikacijų pripažinimo,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės 27 d. Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo protokolą dėl į Europos Sąjungą įstojusių Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos prisijungimo prie šio susitarimo²,
- atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 25 d. Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl tikrinimų ir formalumų gabenant prekes supaprastinimo ir dėl muitinės įgyvendinamų saugumo priemonių³,
- atsižvelgdamas į tai, kad per 2014 m. vasario 9 d. vykusią Šveicarijos federalinę visuotinę iniciatyvą 50,3 proc. Šveicarijos gyventojų pritarė pasiūlymams grąžinti kvotas imigracijai iš Europos Sąjungos, nustatyti prioriteto teikimo Šveicarijos piliečiams priimant į darbą taisyklę ir apriboti imigrantų teises į socialines išmokas,
- atsižvelgdamas į 1972 m. ES ir Šveicarijos laisvosios prekybos susitarimą⁴, kuris per daugelį metų buvo pritaikytas ir atnaujintas,
- atsižvelgdamas į 2002 m. birželio 1 d. įsigaliojusį Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl oro transporto⁵,
- atsižvelgdamas į 2002 m. birželio 1 d. įsigaliojusį Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais⁶,
- atsižvelgdamas į derybas dėl ES ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimų dėl elektros energijos, maisto saugos, produktų saugos ir visuomenės sveikatos,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 20 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2018/2047 dėl vertybinių popierių biržoms Šveicarijoje taikomos teisinės ir priežiūros sistemos lygiavertiškumo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/65/ES⁷,
- atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 4–5 d. Briuselyje vykusį 37-ąjį ES ir Šveicarijos tarpparlamentinį susitikimą,
- atsižvelgdamas į savo rezoliucijas dėl Šveicarijos, visų pirma į 2015 m. rugsėjo 9 d.

¹ OL L 114, 2002 4 30, p. 6.

² OL L 124, 2009 5 20, p. 53.

³ OL L 199, 2009 7 31, p. 24.

⁴ OL L 300, 1972 12 31, p. 189.

⁵ OL L 114, 2002 4 30, p. 73.

⁶ OL L 114, 2002 4 30, p. 91.

⁷ OL L 327, 2018 12 21, p. 77.

rezoliuciją „EEE ir Šveicarijos ryšiai: visiško vidaus rinkos sukūrimo kliūtys“¹, ir į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto 2018 m. balandžio 24 d. pasiūlymą dėl rezoliucijos ta pačia tema,

- atsižvelgdamas į savo 2017 m. vasario 15 d. rezoliuciją dėl metinio pranešimo dėl bendrosios rinkos valdymo įgyvendinant 2017 m. Europos semestrą²,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 4 dalį ir 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą ir į Tarptautinės prekybos komiteto bei Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomones (A8-0147/2019),
- A. kadangi dabartiniai Šveicarijos ir ES santykiai grindžiami sudėtingu susitarimų rinkiniu, kurį sudaro apie 20 pagrindinių sektorių dvišalių susitarimų ir maždaug 100 kitų susitarimų; kadangi Šveicarija tik iš dalies dalyvauja užtikrinant galimybes naudotis visomis keturiomis laisvėmis; kadangi, nors šiais susitarimais praeityje buvo sustiprintas ES ir Šveicarijos bendradarbiavimas vidaus rinkos, vidaus saugumo ir prieglobsčio, transporto ir mokesčių srityse, ateityje šis sudėtingas susitarimų rinkinys gali tapti pasenęs, dėl to jų įgyvendinimas bus mažiau aktualus, nebent būtų susitarta dėl visa apimančios sistemos;
- B. kadangi, remiantis Eurostato duomenimis, 2107 m. Šveicarija buvo trečia pagal dydį ES partnerė pagal prekių eksporto apimtį ir ketvirta pagal dydį partnerė pagal prekių importo apimtį;
- C. kadangi Taryba pareiškė, kad visa apimančiu instituciniu susitarimu su Šveicarija turėtų būti siekiama apsaugoti vidaus rinkos vientisumą ir užtikrinti teisinį tikrumą valdžios institucijoms, piliečiams ir ekonominės veiklos vykdytojams;
- D. kadangi Šveicarijos Federalinė Taryba nori su ES sudaryti institucinį susitarimą, kuriuo būtų užtikrinamas teisinis tikrumas patekimo į rinką srityje ir išsaugota Šveicarijos gerovė, nepriklausomumas ir teisinė sistema³; kadangi Šveicarijos Federalinė Taryba paskelbė konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais dėl 2018 m. lapkričio 23 d. derybininkų sutarto teksto;
- E. kadangi, siekiant atgaivinti Europos ekonomiką, suteikti postūmį ekonomikos augimui bei konkurencingumui ir kurti naujas darbo vietas, reikalinga tinkamai veikianti ir veiksminga bendroji rinka, grindžiama labai konkurencinga socialine rinkos ekonomika; kadangi bendrosios rinkos teisės aktai turi būti tinkamai perkelti į nacionalinę teisę, įgyvendinti ir vykdomi, kad valstybės narės ir Šveicarija pasinaudotų visais privalumais;
- F. kadangi Šveicarija pareiškė norą privalomas esmines nuostatas dėl valstybės pagalbos palikti kitam patekimo į rinką susitarimui ir užsitikrinti galimybę naudotis bendrąja elektros energijos rinka;
- G. kadangi 2018 m. rugsėjo 28 d. Federalinė Taryba patvirtino antrąjį Šveicarijos įnašą į keletą ES valstybių narių (1.3 mlrd. CHF per dešimt metų) ir šiuo metu laukia teigiamo

¹ OL C 316, 2017 9 22, p. 192.

² OL C 252, 2018 7 18, p. 164.

³ https://www.eda.admin.ch/dam/dea/en/documents/fs/11-FS-Institutionelle-Fragen_en.pdf

- Federalinio Susirinkimo sprendimo;
- H. kadangi Šveicarija yra Europos aplinkos agentūros narė;
 - I. kadangi Šveicarija ratifikavo savo dalyvavimą Europos palydovinės navigacijos programose „Galileo“ ir EGNOS;
 - J. kadangi Šveicarijos dalyvavimas ES bendrojoje mokslinių tyrimų programoje „Horizontas 2020“ ir jos pirmtakėje 7-ojoje bendrojoje programoje (BP 7) buvo naudingas visoms suinteresuotosioms šalims dėl aukštos pasiūlymų kokybės;
 - K. kadangi Šveicarija ir ES 2015 m. gegužės 27 d. pasirašė papildomą Mokesčių ir taupymo pajamų susitarimo protokolą, pagal kurį reikalaujama, kad nuo 2018 m. rugsėjo mėn. abi šalys pradėtų automatiškai keisti informacija apie kiekvienos iš jų gyventojų finansines sąskaitas; kadangi ES įtraukė Šveicariją į 2017 m. gruodžio 5 d. Tarybos išvadų II priedą, susijusį su šalimis, kurios įsipareigojo įgyvendinti gero mokesčių srities valdymo principus siekiant spręsti su skaidrumu, sąžiningu apmokestinimu ir kovos su BEPS (mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimas) priemonėmis susijusius klausimus;
 - L. kadangi Šveicarija bendradarbiauja pagal atrinktas bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) dalis ir dalyvavo civilinėse ir karinėse taikos misijose pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP), pvz., Ukrainoje ir Malyje; kadangi 2012 m. kovo 16 d. pasirašyta Europos gynybos agentūros (EGA) ir Šveicarijos bendradarbiavimo programa sudaro sąlygas keisti informacija ir vykdyti bendrą veiklą mokslinių tyrimų ir technologijų bei ginkluotės projektų ir programų srityse;
 - M. kadangi Šveicarija yra prisijungusi prie Šengeno erdvės nuo pat jos įgyvendinimo Šveicarijoje pradžios, t. y. 2008 m. gruodžio mėn.;
 - N. kadangi Šveicarija dalyvauja Šengeno informacinėje sistemoje (SIS), Vizų informacinėje sistemoje (VIS), sistemoje EURODAC – ES prieglobsčio prašytojų pirštų atspaudų duomenų bazėje ir dalyvaus būsimoje atvykimo ir išvykimo sistemoje (AIS), kurioje registruojamas ES išorės sienų kirtimas, taip pat Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemoje (ETIAS), pagal kurią iš anksto atliekamas ne ES piliečių, kuriems netaikomas reikalavimas turėti vizą, saugumo ir neteisėtos migracijos patikrinimas;
 - O. kadangi pagal Dublino asociacijos susitarimą Šveicarija yra asocijuotoji kai kurių ES prieglobsčio *acquis* dalių šalis; kadangi nuo 2010 m. Šveicarija finansiškai ir veiklos požiūriu prisideda prie FRONTEX veiklos;
 - P. kadangi 2017 m. iš 8,48 mln. Šveicarijoje gyvenusių asmenų 2,13 mln. buvo užsienio piliečiai, iš jų 1,4 mln. buvo atvykę iš ES valstybių narių ir Europos laisvosios prekybos asociacijai (ELPA) priklausančių šalių; kadangi 320 000 ES piliečių kasdien važiuoja į darbą Šveicarijoje; kadangi 750 000 Šveicarijos piliečių gyvena užsienyje, iš kurių 450 000 gyvena ES;
 - Q. kadangi 2009 m. Šveicarija sutiko toliau vykdyti 1999 m. dvišalį ES ir Šveicarijos susitarimą dėl laisvo asmenų judėjimo (SLAJ), pagal kurį Šveicarijos ir ES piliečiams suteikiama vienoda teisė laisvai pasirinkti savo darbo vietą ir gyvenamąją vietą susitariančiųjų šalių nacionalinėse teritorijose;
 - R. kadangi užsienio bendrovės, komandiruodamos užsienio darbuotojus į Šveicarijos

teritoriją, privalo laikytis Šveicarijoje nustatytų būtiniausių darbo sąlygų; kadangi pagrindinis rangovas teisiškai įpareigotas užtikrinti, kad subrangovai laikytųsi Šveicarijos darbo rinkos taisyklių;

- S. kadangi 2002 m. Šveicarija nustatė „paramos priemones“, kuriomis, kaip deklaruojama, siekiama apsaugoti Šveicarijos darbo užmokesčius, darbo sąlygas ir socialinius standartus, o tai, ES nuomone, prieštarauja susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo (SLAJ) nuostatoms;
- T. kadangi Piliečių teisių direktyvos (2004/38/EB) ir ES piliečių teisių į socialines išmokas ir įsisteigimo teisių įgyvendinimas sukėlė susirūpinimą Šveicarijoje;
- U. kadangi Šveicarija nuo 1960 m. yra ELPA narė, o nuo 2002 m. – Jungtinių Tautų narė;
- V. kadangi per 2018 m. lapkričio 25 d. visuotinį balsavimą „apsisprendimo iniciatyvą“ (iniciatyvą „Šveicarijos įstatymai, o ne užsienio teisėjai“) atmetė 66 proc. gyventojų ir visi kantonai;
- W. kadangi Šveicarija yra įsipareigojusi laikytis politinio neutralumo ir todėl joje buvo surengta daug tarptautinių derybų, kurių tikslas – taikiai spręsti ginkluotus konfliktus visame pasaulyje;
- X. kadangi 2018 m. pabaigoje Komisija šešių mėnesių laikotarpiui pratęsė sprendimo, kuriuo pripažįstama, kad prekybos vietos Šveicarijoje gali būti laikomos atitinkančiomis prekybos akcijomis reikalavimus, nustatytus Finansinių priemonių rinkų direktyvoje (2004/39/EB) ir Reglamente (ES) Nr. 600/2014, galiojimą;
- Y. kadangi Tarparlamentinė sąjunga yra įsteigta Ženevoje;
- Z. kadangi Šveicarijoje įsikūrusios 25 pagrindinės tarptautinės organizacijos ir organizuojamos konferencijos, nes ten, daugiausia Ženevoje, įsikūrusios jų pasaulinės centrinės būstinės;
- AA. kadangi šimtai tarptautinių nevyriausybinė organizacijų, konsultuojančių JT ir kitas nevyriausybines organizacijas, yra įsikūrusios Šveicarijoje;
- AB. kadangi Šveicarija planuoja surengti federalinius rinkimus 2019 m. spalio 20 d.;
- 1. teikia Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai tokias rekomendacijas:
 - a) pabrėžia, kad Šveicarija ir ES palaiko glaudžią, plačią ir visapusišką partnerystę, kuri yra abipusiai naudinga ir grindžiama bendra kultūros istorija ir bendromis vertybėmis, ir kad jų ekonominiai, politiniai, socialiniai, aplinkosaugos, moksliniai ir žmonių tarpusavio ryšiai yra pavyzdiniai, ir primena ypatingą abiejų šalių kultūrinį ir geografinį artumą;
 - b) pabrėžia, kad Šveicarija yra labai glaudžiai susijusi su ES, yra panašių pažiūrų partnerė ir kartu su ES turi spręsti tas pačias Europos regionines ir visuotines problemas; palankiai vertina Šveicarijos pareiškimą, kad joms naudinga atnaujinti ir įtvirtinti dvišalį požiūrį ir užmegzti dar glaudesnius santykius;
 - c) pažymi, kad ES yra pagrindinė Šveicarijos prekybos partnerė ir jos eksportas į ES

sudaro 52 proc. viso eksporto, o importas iš ES – 71 proc. viso importo ir kad prekyba prekėmis pagal dabartinius dvišalius prekybos susitarimus sudaro ne mažiau kaip 1 mlrd. CHF per dieną¹; kadangi Šveicarija yra trečioji pagal dydį ES prekybos partnerė, su kuria ES vykdo 7 proc. savo prekybos; mano, kad didelis Šveicarijos integracijos į ES vidaus rinką mastas yra pagrindinis ekonomikos augimo veiksnys, todėl ES yra svarbiausia Šveicarijos ekonominė ir prekybos partnerė;

- d) pabrėžia, kad ES parodė didelį lankstumą derybose dėl susitarimo dėl institucinės struktūros ir kad tai turi pripažinti visos susijusios šalys;
- e) primygtinai ragina kuo greičiau sudaryti dvišalį susitarimą dėl institucinės struktūros siekiant užtikrinti dabartinio sudėtingo dvišalių susitarimų rinkinio nuoseklumą, įskaitant ginčų sprendimo mechanizmo sukūrimą; palankiai vertina derybininkų susitarimą dėl galutinio susitarimo teksto; ragina Šveicarijos Federalinę Tarybą priimti sprendimą sudaryti susitarimą, kai tik bus šiuo aspektu teigiamai užbaigtos konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais;
- f) primena, kad bendros institucinės struktūros sukūrimas esamiems ir būsimiems susitarimams, kuriais sudaromos sąlygos Šveicarijai dalyvauti ES bendrojoje rinkoje, siekiant užtikrinti piliečiams ir įmonėms vienodas sąlygas ir teisinį tikrumą, yra išankstinė sąlyga norint toliau plėtoti sektorinį požiūrį; pabrėžia, kad po ketverių metų derybų atėjo laikas sudaryti susitarimą dėl institucinės struktūros; mano, kad sudarius susitarimą bus sudarytos sąlygos visapusiškai plėtoti išsamią ES ir Šveicarijos partnerystę;
- g) pripažįsta susitarimo dėl institucinės struktūros poreikį, nes ES ir Šveicarijos santykiai yra pagrįsti sudėtinga sistema, kurią sudaro 120 konkrečių sektoriams skirtų susitarimų, o didesnis nuoseklumas ir teisinis tikrumas būtų naudingas visoms šalims;
- h) ragina šalis kuo greičiau surengti tarpparlamentinį ES ir Šveicarijos teisės aktų leidėjų posėdį, kuriame būtų aptarti visi su šiuo susitarimu susiję klausimai;
- i) apgailestauja dėl to, kad Komisija perdavė per derybas suderintą ES ir Šveicarijos susitarimo dėl institucinės struktūros tekstą Užsienio reikalų ir Tarptautinės prekybos komitetams tik 2019 m. vasario 6 d., nors jis buvo galutinai parengtas 2018 m. lapkričio mėn.;
- j) pripažįsta, kad tvirti ES ir Šveicarijos santykiai apima daugiau nei ekonominę integraciją ir bendrosios rinkos išplėtimą – jais prisidedama prie stabilumo ir gerovės, naudingų visiems piliečiams ir verslo įmonėms, taip pat mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI); pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tinkamą bendrosios rinkos veikimą, kad būtų sukurtos vienodos veiklos sąlygos ir kuriamos darbo vietos;
- k) mano, kad labai svarbu užtikrinti susitarimą dėl institucinės struktūros su Šveicarija, nes taip būtų užtikrintas teisinis tikrumas tiek Šveicarijai, tiek ES, užtikrintas dinamiškas ES *acquis* įtraukimas, geresnė prieiga prie vidaus rinkos

¹ https://www.eda.admin.ch/dam/dea/en/documents/abkommen/InstA-Wichtigste-in-Kuerze_en.pdf

Šveicarijai, kuri būtų naudinga abiem šalims, ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcija neišspręstų ginčų, susijusių su susitarimo dėl institucinės struktūros taikymu ar aiškinimu, atveju;

- l) palankiai vertina 2018 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimą pripažinti prekybos vietas Šveicarijoje atitinkančiomis prekybos akcijomis reikalavimus, nustatytus Finansinių priemonių rinkų direktyvoje¹ ir Finansinių priemonių rinkų reglamente² (FPRD II/FPRR); pabrėžia, kad šis lygiavertiškumas galioja iki 2019 m. birželio 30 d., tačiau jį galima pratęsti su sąlyga, kad bus *padaryta pažanga pasirašant susitarimą, kuriuo nustatoma ta bendra institucinė struktūra*;
- m) kartu su Taryba pabrėžia, kad laisvas asmenų judėjimas yra vienas iš esminių ir nediskutuotinių ES politikos ir vidaus rinkos ramsčių ir kad keturios vidaus rinkos laisvės yra nedalomos; apgailestauja dėl Šveicarijos nustatytų neproporcingų vienašalių „paramos priemonių“, kurios galioja nuo 2004 m.; ragina Šveicariją, kuri mano, kad minėtos paramos priemonės yra svarbios, ieškoti sprendimo, kuris būtų visapusiškai suderinamas su atitinkamomis ES priemonėmis; ragina Šveicariją taip pat apsvarstyti galimybę sutrumpinti pereinamojo laikotarpio priemonių, susijusių su darbuotojais iš Kroatijos, taikymo laikotarpį, atsižvelgiant į laisvo asmenų judėjimo tarp ES ir Šveicarijos naudą;
- n) atkreipia dėmesį į iniciatyvos „nuosaiki pirmenybė šalies gyventojams“ įgyvendinimą ir į tai, jog Taryba mano, kad 2016 m. gruodžio 16 d. pagal šią iniciatyvą Šveicarijos Federalinio Susirinkimo priimtą dokumentą galima įgyvendinti su ES piliečių teisėmis pagal susitarimą dėl laisvo asmenų judėjimo suderinamu būdu, jeigu reikiamame įgyvendinimo potvarkyje bus paaiškinti likę neišspręsti klausimai, pavyzdžiui, dėl teisės į informaciją apie laisvas darbo vietas ir pagarbos pasienio darbuotojų teisėms; tačiau primena, kad klausimo dėl trečiųjų šalių piliečių migracijos nereikėtų painioti su Sutartyse įtvirtintu laisvu asmenų judėjimu; pabrėžia, kad būtina atidžiai stebėti potvarkio įgyvendinimą siekiant įvertinti jo atitiktį susitarimui dėl laisvo asmenų judėjimo;
- o) pabrėžia, kad Šveicarija turi daug naudos dėl jos kaimynių Europoje demokratinės ir konkurencingos raidos ir kad todėl Šveicarijos finansiniai įnašai į tokias programas kaip Sanglaudos fondas yra jai pačiai naudingi bei turėtų būti ir toliau mokami ir palankiai vertina teigiamus šių įnašų rezultatus gaunančiosiose valstybėse narėse; primena, kad Šveicarija, dalyvaudama bendrojoje rinkoje, gauna daug naudos; pabrėžia, kad būsimas Šveicarijos indėlis į ES sanglaudą yra itin svarbus ir turėtų būti labai sustiprintas, atsižvelgiant į EEE / Norvegijos nustatytą pavyzdį;
- p) palankiai vertina Šveicarijoje vykstančias aktyvias vidaus diskusijas dėl bendradarbiavimo su ES; vis dėlto siūlo Šveicarijai pasistengti dar geriau paaiškinti savo piliečiams apie įvairią apčiuopiamą naudą, kurią jie gauna esant galimybėms patekti į vidaus rinką, ir apie poreikį glaudžiau bendradarbiauti su ES;
- q) primygtinai ragina, sudarius susitarimą dėl institucinės struktūros, jį nedelsiant perduoti Europos Parlamentui, valstybėms narėms ir Šveicarijos parlamentui patvirtinti, taip pat Šveicarijos elektoratui referendume pagal Šveicarijos

¹ OL L 173, 2014 6 12, p. 349.

² OL L 173, 2014 6 12, p. 84.

konstituciją;

- r) pažymi, kad Šveicarijoje gyvena 1,4 mln. ES piliečių, o daugiau kaip 450 000 Šveicarijos piliečių gyvena ES;
- s) primena, kad po 2014 m. vasario 9 d. referendumo Šveicarijos parlamentas 2016 m. priėmė Užsienio piliečių įstatymo pakeitimą dėl Federalinės Konstitucijos 121a straipsnio įgyvendinimo, kuris įsigaliojo 2018 m. liepos 1 d.; pabrėžia, jog itin svarbu, kad Federalinė Taryba atidžiai įgyvendintų 121a straipsnį ir kad dėl to nekiltų pavojus ES piliečių teisei laisvai judėti;
- t) apgailestauja dėl visų kantonų ar nacionalinių iniciatyvų, kurios galėtų prisidėti prie ES darbuotojų, ypač tarpvalstybinių darbuotojų, prieigos prie Šveicarijos darbo rinkos ribojimo, tokiu būdu pažeidžiant ES piliečių teises pagal susitarimą dėl laisvo asmenų judėjimo ir kenkiant ES ir Šveicarijos bendradarbiavimui;
- u) palankiai vertina politinį pareiškimą dėl ketinimo atnaujinti susitarimą dėl viešųjų pirkimų ir 1972 m. ES ir Šveicarijos laisvosios prekybos susitarimą ir remia siekį persvarstyti prekybos partnerystę, įtraukiant tokias sritis kaip paslaugos (kurios neįtrauktos į susitarimą dėl institucinės struktūros ir tik iš dalies numatytos susitarime dėl laisvo asmenų judėjimo), įskaitant skaitmeninius aspektus, intelektinės nuosavybės teises (INT), prekybos lengvinimą, atitikties vertinimų abipusį pripažinimą ir viešuosius pirkimus, taip pat prekybai ir darniam vystymuisi skirtą skyrių; ragina toliau bendradarbiauti siekiant užtikrinti geresnę geografinių nuorodų apsaugą ir išplėsti į susitarimą dėl institucinės struktūros įtrauktą modernų ir patikimą valstybių ginčų sprendimo mechanizmą, kad jis apimtų būsimus dvišalius prekybos santykius ir padėtų veiksmingai šalinti prekybos tarp abiejų šalių kliūtis;
- v) žino, kad nėra parengto išsamaus ES ir Šveicarijos susitarimo dėl paslaugų, o susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo tik iš dalies apima paslaugas, ir tai rodo, kad yra potencialo tolesniam šios srities plėtojimui;
- w) atkreipia dėmesį į 2017 m. Tičino kantone persvarstytą įstatymą dėl viešųjų pirkimų, kuris privalo atitikti Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) susitarimą dėl viešųjų pirkimų ir atitinkamą nuo 2002 m. galiojantį ES ir Šveicarijos sektorių susitarimą; primygtinai ragina perkančiąsias institucijas nediskriminuojant vertinti ES tiekėjus ir paslaugų teikėjus, net jei viešųjų pirkimų sutartys nesiekia nustatytos ribos;
- x) primygtinai ragina leisti toliau taikyti šiuo metu taikomą praktiką, kai taksai įmonės iš ES valstybių narių gali teikti paslaugas Šveicarijoje be apribojimų, kadangi ši veikla ilgą laiką teigiamai prisidėdavo prie Šveicarijos pasienio regionų ekonominės plėtros ir yra abipusiai naudinga;
- y) laikosi nuomonės, jog norint, kad naudojimasis bendrąja rinka būtų naudingas abiem šalims, EEE ir Šveicarijos santykiuose būtini abipusiškumas ir teisingumas;
- z) pažymi, kad apskritai bendradarbiavimas pagal ES ir Šveicarijos susitarimą dėl atitikties vertinimo tarpusavio pripažinimo yra patenkinamas; palankiai vertina naujausią 2017 m. atliktą susitarimo dėl atitikties vertinimo tarpusavio pripažinimo atnaujinimą ir tikisi, kad ateityje, kai bus visiškai parengtas būsimas susitarimas dėl

institucinės struktūros, atnaujinimai galės būti atliekami greitai;

- aa) palankiai vertina naujus mokesčių teisės aktus, kuriais bus apriboti lengvatiniai mokesčių režimai, o praktika priartinta prie tarptautinių standartų, ir tikisi sulaukti teigiamų Šveicarijoje vykšančio visuotinio balsavimo rezultatų; pabrėžia, kad reikia toliau gerinti bendradarbiavimą siekiant kovoti su mokesčių vengimu ir didinti mokesčių sistemos teisingumą;
- ab) ragina Šveicariją tęsti savo veiklą, susijusią su strategija „Skaitmeninė Šveicarija“, siekiant suderinti ją su ES bendrąja skaitmenine rinka;
- ac) pripažįsta, kad dvišaliai sektorių susitarimai dėl laisvo asmenų judėjimo, pensijų, aplinkos, statistikos, policijos ir teismo bendradarbiavimo, Šengeno erdvės, prieglobsčio (Dublinas), BUSP / BSGP, palydovinės navigacijos, mokslinių tyrimų, civilinės aviacijos, sausumos transporto, sutartų prekių ir paslaugų abipusių galimybių patekti į rinką, perdirbtų žemės ūkio produktų, teisinio suderinimo, tarpusavio pripažinimo, kovos su sukčiavimu, apmokestinimo ir taupymo prisideda prie glaudžios ES ir Šveicarijos partnerystės; vis dėlto primygtinai tvirtina, kad jau pats laikas sustiprinti partnerystę ir pradėti daug išsamesnę ir reikšmingesnę dvišalių santykių etapą kuo greičiau sudarant pagrindų susitarimą;
- ad) palankiai vertina tai, kad jau seniai Šveicarija, vykdydama savo užsienio politiką, daug dėmesio skiria taikos propagavimui, tarpininkavimui ir taikiam konfliktų sprendimui; teigiamai vertina didelį Šveicarijos vaidmenį stiprinant taiką ir jos dalyvavimą padedant rasti krizių sprendimus, sudarant palankesnes sąlygas dialogui, kuriant pasitikėjimo stiprinimo priemones ir skatinant susitaikymą; palankiai vertina Šveicarijos, kaip tarpininkės, vaidmenį įgyvendinant sudėtingas federalines struktūras ir taikos palaikymo konstitucinius susitarimus, siekiant padėti užtikrinti skirtingų tautų sambūvį;
- ae) palankiai vertina tai, kad Šveicarija dalyvauja ES saugumo ir gynybos misijose, pvz., EUFOR ALTHEA, EULEX KOSOVO, EUTM Mali ir EUBAM Libya, taip pat Europos gynybos agentūros veikloje ir jas remia; teigiamai vertina tai, kad Šveicarija glaudžiai bendradarbiauja humanitarinės pagalbos, civilinės saugos, kovos su terorizmu ir klimato kaitos srityse;
- af) pripažįsta Šveicarijos įnašą ir bendradarbiavimą masinės migracijos į Šengeno erdvę aplinkybėmis ir įgyvendinant Europos migracijos darbotvarkę; ragina Šveicariją prisijungti prie Pasaulinio susitarimo dėl migracijos ir tikisi, kad tai įvyks po diskusijų Šveicarijos parlamente;
- ag) ragina Šveicariją taikyti atitinkamas ES direktyvas siekiant išlaikyti dabartinį socialinės apsaugos lygį ir darbo užmokesčio lygį tarpvalstybinio paslaugų teikimo srityje;
- ah) pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad ES ir Šveicarijos susitarime dėl institucinės struktūros būtų numatyta gero mokesčių srities valdymo sąlyga, įskaitant konkrečias taisykles dėl valstybės pagalbos mokesčių naudos forma, skaidrumo reikalavimus, susijusius su automatiniomis informacijos apie apmokestinimą ir tikrąją nuosavybę mainais, taip pat nuostatas dėl kovos su pinigų plovimu;
- ai) palankiai vertina tai, jog 2018 m. balandžio mėn. Šveicarija priėmė sprendimą

prisijungti prie Europolo jungtinės elektroninių nusikaltimų klausimų darbo grupės (J-CAT), kad aktyviai dalyvautų kovojant su tarptautinių elektroninių nusikaltimų grėsmėmis;

- aj) palankiai vertina tai, kad Šveicarija prisijungė prie visos programos „Horizontas 2020“, ir tikisi tolesnio bendradarbiavimo įgyvendinant būsimas mokslinių tyrimų programas;
- ak) primygtinai ragina Šveicariją pradėti derybas dėl jos dalyvavimo programose „Erasmus“;
- al) teigiamai vertina pažangą, padarytą tiesiant geležinkelio liniją per Alpes (angl. *New Railway Link through the Alps* (NRLA/NEAT)) – Šveicarijos finansuojamas investicijas, kurios taip pat naudingos ES;

2. paveda Pirmininkui perduoti šią rekomendaciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Šveicarijos Konfederacijos Federaliniam Susirinkimui bei Federalinei Tarybai.